"Κινηματογράφος και συμπερίληψη στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση"

Χρυσή Ζουζάκογλου

xrisa918@gmail.com

Διδακτική πρότασης σε εξ αποστάσεως περιβάλλον

ΣΤ' τάξη (20 παιδιά), Απρίλιος 2021

Στόχοι:

- Συμπερίληψη
- Τηλεσυνεργασία σε τηλεομάδες με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων
- Ανάπτυξη διαλόγου για την προσφυγιά

Διδακτική πρότασης σε εξ αποστάσεως περιβάλλον

- Αφορμή: η «Ομπρέλα»
- ταινία κινουμένων σχεδίων 8 λεπτών
- υποψήφια για Όσκαρ
- χωρίς διάλογο
- κατάλληλη για διαπολιτισμική τάξη με μαθητές και μαθήτριες με αδυναμίες στη χρήση της ελληνικής γλώσσας
- εμπνευσμένη από αληθινά γεγονότα διηγείται την ιστορία του Τζόζεφ, ενός αγοριού που ζει σε ορφανοτροφείο και ονειρεύεται να έχει μια κίτρινη ομπρέλα

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και παιδαγωγικό κλίμα

Μέλημα του εκπαιδευτικού: η αναζήτηση διδακτικών προτύπων που δημιουργούν για τους μαθητές ένα διευκολυντικό περιβάλλον για την ολόπλευρη ανάπτυξή τους (Αναστασιάδης κ.α., 2009).

Το 2020 & 2021, λόγω της πανδημίας, εξαιρετικά χρήσιμη η αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση διαμορφώνοντας ένα περιβάλλον ευελιξίας, αυτονομίας, νέων μορφών συνεργασίας στις κοινότητες μάθησης με στόχο την ανάπτυξη ενός παιδαγωγικού κλίματος που να καλύπτει τις ανάγκες όλων.

Συμπερίληψη στη σχολική τάξη

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση μιλά για το σχολείο που

- αντιμετωπίζει όλους τους μαθητές του ως αυτοτελή άτομα
- επανεξετάζει και αναδομεί το πρόγραμμα σπουδών του
- παρέχει πόρους για την ενίσχυση της ισότητας των ευκαιριών και
- μειώνει την πιθανότητα αποκλεισμού κάποιων παιδιών (Sebba, Sachdev, 1997)

Συμπερίληψη στη σχολική τάξη

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση έχει ως στόχο

- την ισότητα
- την κοινωνική δικαιοσύνη
- τη συμμετοχή
- την ανάληψη ενεργού ρόλου στα κοινά
- την άρση των εμποδίων των διακρίσεων και της καταπίεσης
- την ευημερία όλων των μαθητών και των μαθητριών σεβόμενη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους
- τη θετική άποψη για τη διαφορετικότητα
- την εξοικείωση με την έννοια της αποδοχής και της συμβίωσης

Τέχνη και συμπερίληψη

Η τέχνη: διεθνής και πανανθρώπινος κώδικας επικοινωνίας

Η τέχνη: τρόπος έκφρασης συναισθημάτων και ιδεών ανάμεσα σε ανθρώπους που δεν έχουν άλλο τρόπο επικοινωνίας

Τέχνη και συμπερίληψη

Η τέχνη στην εκπαίδευση κάνει τα παιδιά ικανά

- να διαβάζουν τον ορατό κόσμο
- να ερμηνεύουν με τον δικό τους τρόπο
- να αποκωδικοποιούν τη συμβολική γλώσσα βάση των προσωπικών τους βιωμάτων
- να αντιμετωπίζουν νέες καταστάσεις
- να σέβονται το διαφορετικό
- να προσαρμόζονται σε νέες συνθήκες
- να περιορίζουν την εξωστρέφειας
- να αυξάνουν την ταύτιση (Κάρτσακα, Συργιάννη, 2019)

Τέχνη και συμπερίληψη

Η αξιοποίηση της τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία: ασφαλές έρεισμα στη διαφορετική έκφραση των παιδιών.

Μήνυμα: ο καθένας έχει τη θέση του μέσα στο σχολικό περιβάλλον και είναι σημαντικός και μοναδικός.

Ο εκπαιδευτικός μέσω της τέχνης δημιουργεί συνδέσεις και εκφραστικές σχέσεις στα μέρη (μαθητές και μαθήτριες) που συνιστούν το όλο (τάξη).

Διδακτική Πρόταση

Υλοποιήθηκε

- στα πλαίσια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
- τον Απρίλιο του 2021
- σε μαθητές και μαθήτριες της ΣΤ' τάξης της Ροδόπης
- με πολυπολιτισμικό πληθυσμό
- με χρονική διάρκεια 2 ώρα

Διδακτική Πρόταση

Τα ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν

- Webex (breakout sessions, annotate, διαμοιρασμός οθόνης),
- padlet,
- wordart (συννεφόλεξο),
- Φωτόδεντρο,
- Junior Safe Search,
- Postermywall

Διδακτική Πρόταση

Οι στόχοι ήταν οι εξής

- Να προβληματιστούν για τις συνέπειες της προσφυγιάς στους ανθρώπους και κυρίως στα παιδιά
- Να εξασκηθούν στη δόμηση σωστών προτάσεων και στην παραγωγή περίληψης
- Να νιώσουν ενσυναίσθηση για τις ενδεχόμενες δυσκολίες που βιώνουν οι συμμαθητές τους

Διδακτική Πρόταση

Οι στόχοι ήταν οι εξής

- Να αντιληφθούν την έννοια της συμπερίληψης
- Να εφαρμόσουν στην πράξη τον σεβασμό των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων
- Να αντιληφθούν την αξία της ψυχικής ανθεκτικότητας σε στρεσογόνες καταστάσεις
- Να ενημερωθούν για το ότι η τέχνη μεταφέρει μηνύματα για πανανθρώπινα θέματα

Διδακτική Πρόταση

Η διδακτική πρόταση στηρίχτηκε σε 4 υποενότητες με δικό της τίτλο και δικές της δραστηριότητες.

Ειδικότερα:

- Ενότητα 1η «**Η ΟΜΠΡΕΛΑ – Η ιστορία επαναλαμβάνεται**»
- Ενότητα 2η «**ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ : Πες μου τι είναι**»
- Ενότητα 3η «**ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ και παιδιά**»
- Ενότητα 4η «**ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ – Πρέπει να ξέρουμε όλοι**»

Διδακτική Πρόταση

Ενότητα 1η «Η ΟΜΠΡΕΛΑ – Η ιστορία επαναλαμβάνεται»

- Προβολή της ταινίας μικρού μήκους «Η ομπρέλα», προτεινόμενη για τα φετινά βραβεία ΟΣΚΑΡ. Είναι η ιστορία ενός μικρού παιδιού που αναγκάστηκε να ξεριζωθεί με την οικογένειά του και βρίσκεται σε ένα ορφανοτροφείο.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριές μας καταγράφουν ατομικά σε padlet τις βασικές ιδέες της ταινίας.
- Κατόπιν, καλούνται εργαζόμενοι σε ομάδες να δομήσουν μια περίληψη της ταινίας που έχουν δει σε padlet.

Διδακτική Πρόταση

Ενότητα 2η «ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ : Πες μου τι είναι»

- Συζήτηση για το επίκαιρο φαινόμενο της προσφυγιάς. Δίνεται έμφαση στο θέμα της ζωής των μικρών παιδιών.
- Με το εργαλείο εννοιολογικής χαρτογράφησης οι μαθητές και οι μαθήτριες σε ομάδες δημιουργούν έναν εννοιολογικό χάρτη για την προσφυγιά και τον παρουσιάζουν.

Διδακτική Πρόταση

Ενότητα 3η «ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ και παιδιά»

- Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο με χρήση μηχανής αναζήτησης για παιδιά σχετικά με τα ασυνόδευτα παιδιά και τη ζωή τους.
- Οι μαθητές και οι μαθήτριες κατεβάζουν από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση το βιβλίο "Μονόλογοι από το Αιγαίο". Κάθε ομάδα μελετά κι επιλέγει έναν ήρωα. Οι ομάδες δραματοποιούν με αφήγηση την ιστορία του ήρωα που επέλεξαν και παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης.

Διδακτική Πρόταση

Ενότητα 4η «ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ – Πρέπει να ξέρουμε όλοι»

Οι ομάδες

- συλλέγουν φωτογραφίες του Αϊλάν, ενός τρίχρονου προσφυγόπουλου που το άψυχο σώμα του κείτονταν για ώρες στα παράλια του Μποντρούμ της Τουρκίας το 2015. Συζητούν τη δύναμη της εικόνας.
- αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο σχετικά με την ιστορία του μικρού Αϊλάν και τις καταγράφουν σε padlet
- καταγράφουν τα συναισθήματα που τους προκαλεί η ιστορία του μικρού Αϊλάν και δημιουργούν ένα συννεφόλεξο
- δημιουργούν μια αφίσα για να επικοινωνήσουν το μήνυμά τους και στο υπόλοιπο σχολείο.

Εμπειρίες – Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, προέκυψαν οφέλη για τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Συγκεκριμένα:

- Αντιλήφθηκαν πως ότι συμβαίνει στον κόσμο μας αφορά, γιατί είμαστε μέρος αυτού του όλου.
- Απέκτησαν ειρηνική και υποστηρικτική στάση στο θέμα της προσφυγιάς και της μετανάστευσης.
- Βελτίωσαν τη γλωσσική τους έκφραση με τις πρακτικές γραφής της περίληψης.
- Ενεργοποιήθηκε το ενδιαφέρον τους για την ανακάλυψη ''μιας προσωπικής ιστορίας'', ενός συμβόλου, ενός νοήματος, όπως αυτό δίνεται μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου.

Εμπειρίες – Συμπεράσματα

- Καλλιέργησαν το αισθητικό τους κριτήριο.
- Ασκήθηκαν στην ‘’ανάγνωση’’ της εικόνας, καλλιεργώντας τη ‘’φιλαναγνωσία της εικόνας’’ μέσω της τέχνης του κινηματογράφου.
- Καλλιέργησαν μεταξύ τους κλίμα ομαδικότητας και αλληλεγγύης.
- Ανέπτυξαν την κριτική και δημιουργική τους σκέψη.
- Απέκτησαν ενσυναίσθηση

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Harley, D. (2001). *'Distance Learning Technologies: Issues, Trends, and Opportunities'. Rehabilitation Education*, 15 (1), pp. 111-113

Hummel, Engelbrecht και Werning στοP. Engelbrecht,και L. Green, [Eds] (2018), *Responding to the challenges of inclusive education in southern Africa.* Pretoria: Van Schaik.

Sebba, J. και Sachdev, D. (1997) στο N. Frederickson, N and T. Cline (2002) *Special educational needs inclusion and diversity.* Buckingham: Open University Press. pp.66

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασιάδης, Π., Ράπτη Α., Ράπτης, Α., Χαμπιαούρης, Κ. (2009) *Μία σύνθετη διδακτική παρέμβαση στα πλαίσια ενός υβριδικού – ομαδοσυνεργατικού μαθησιακού περιβάλλοντος με τη χρήση της δικτυακής τεχνολογία.* Open Education – The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology Volume 5, Number 1, 2009 © Open Education ISSN: 1791-9312

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κάρτσακα, Ελ., Συργιάννη, Μ. (2019) *Η αξιοποίηση της τέχνης και της αισθητικής εμπειρίας ως μέσο κριτικού μετασχηματισμού των αντιλήψεων για τον 'άλλο' και 'διαφορετικό' στην εκπαιδευτική διαδικασία και πράξη*, Ζητήματα Διδακτικής των Θρησκευτικών, Τομ. 2. Πρακτικά του 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Θεολόγων, eISSN: 2585-3791

Σολομωνίδου, Χ. (2001). *'Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Υπολογιστές και Μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης'*, Θεσσαλονίκη: Κώδικας

Σας ευχαριστώ θερμά για τον χρόνο σας και την προσοχή σας!!!

"Κινηματογράφος και συμπερίληψη στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση"

Χρυσή Ζουζάκογλου